

KITARTÁS

A „KITARTÁS” KÖLCSÖNÖSEN SEGÉLYEZŐ ORSZÁGOS EGYESÜLET HIVATALOS LAPJA

→ MEGJELENIK MINDEN HÓ 1-ÉN. ←

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII. Baross-tér 17.
II. emelet 19.FELELŐS SZERKESZTŐ:
TURTSÁNYI VILMOS.A „Kitartás” egyesület alapszabályait
a nmélt. m. kir. belügyminiszterium
49.452.902. szám alatt hagyta jóvá.

Tanulságok.

Ismét lezajlott egy év. Annak a sok fáradságos munkának, a mit az emberiség saját boldogulására, művelődésére és egy jobb jövő biztosítására végzett, minden eredménye előttünk fekszik. Az elmúlt szent napok megállították egy pillanatra az emberi munkaerőt, elterelték a lelkeket az anyagiakért való küzdelem szervezésétől. Mindenki egy pillanatot önkéntelenül is visszavetett a múltba. Az emberek legtöbbször számolt önmagával. Hisz az élet egy nagy kötelesség a jövő iránt. Az egymás után haladó évek mérföldkövei minden halandónak, a melyeknél megpihenve visszatekint a befutott pályára, hogy az átélt nehézség- és küzdelmekből új erőt gyűjtsön és tapasztalatait felhasználja a még előtte levő utra. Azok közül a kikkel elindult, alig van valaki mellette; sokan elmaradtak, sokan megelőzték. De ki tudja még ezek közül is, hogy el-e tudja érni a kitűzött célt! Mégis mindenki után marad egy pont, mely támasztékul szolgál a következőknek, a kiknek a legparányibb teljesített munka is haszunkra válik. Ez teszi lehetővé az emberek haladását és erkölcsi emelkedését.

Az ünnepek a lélek szükségletei. Mindenkit egyaránt kényszerítenek arra, hogy az anyagi élet küzdelmeire erőt merítsen magának belőlük.

A jó munkához nemcsak a testnek, hanem a léleknek is pihenőre van szüksége.

Minden ember egy bizonyos cél felé törekszik. Az egyesek céljai sokszor azonosak. Ilyenkor pedig a tapasztalat arra tanított mindnyájunkat, hogy összetartás és kellő munkamegosztás mellett sokkal kevesebb áldozattal ugyanazon cél könnyebben érhető el, mint mikor mindenki csak a maga erejére van utalva.

Minket mindnyájunkat, a kik ma a mi

egyesületi kötelékünkbe tartozunk, minket is azon egy cél hozott össze, hogy egyesült erővel oly intézményt létesítsünk, mely hivatva van magunk és családjaink anyagi támogatására, a mire egyenként soha sem lettünk volna képesek. Az a nagy küzdelem, melyen keresztül mentünk, nem volt hiába. Tapasztalataink megóvtak a hibáktól, elért eredményeink pedig meggyőződéssé érlelték azon reményeinket, melyeket a szövetkezésünkben rejlő erőnek tudata bennünk felébresztett. Pedig nagy tévedésekkel és kevés anyagi támogatással kezdtük meg utunkat. De fáradtságot nem ismerő buzgalommal munkálkodtunk ennek a mi egyesületünknek felépítésén, megszilárdításán és minden esélyek ellen való biztosításán. Ennek a léte nincs többé személyekhez kötve, sem pedig jövője a roszakarók áskálódásaitól függővé téve. Ezt legjobban bizonyítja az alább feltüntetett százezer koronát meghaladó segélyösszegek, melyeket tagjainknak vagy családjaiknak egyesületünk eddig juttatott. Ez a szép eredmény nem egyeseknek érdeme, hanem annak a bizalomnak köszönhető, mely mindnyájunkat egymáshoz vezetett és ma is a legszorosabb kapcsolatokkal egymáshoz fűz. Ezzel azonban nincs befejezve a mi munkánk. Nekünk törekednünk kell arra, hogy minél többen szövetkezzenek velünk azon nagy érdekek biztosítására, melyek minket összehoztak. Azzal mi nem tettünk eleget, hogy a magunk célját elértük; de magunknak sem használunk vele, ha már most tétlenül vesztegelünk. A mi kötelességünk saját érdekünkben is az, hogy fejlesszük, tökéletesítsük ezen intézményünket oly módon, hogy az eddig biztosított előnyöket idővel kibővíthessük.

Most, mikor itt állunk ismét egy új év küszöbén, visszatekintve a múltra, használjuk fel szerzett tapasztalatainkat arra, hogy az eddiginél gyorsabban fejlődhessünk. Ezt pedig annál is inkább tehetjük, mert míg a múltban

feljés

Arthv.

138

egyesületünk semmiféle anyagi támogatással nem birt, de jóformán semmiféle vagyonnal sem rendelkezett, jelenleg ez már nem áll utjában, mert a melléje alapított hitelszövetkezet oly anyagi erővel rendelkezik, hogy egyesületünk tagjait minden eshetőségekre támogathatja és épen azoknak nyújt hitelt és segítséget, akik máskülönben sehonnét sem várhatnak semmit. Magától értetődik, hogy jogosulatlan kívánságokat nem elégíthetünk ki, de szegény embereknek képességéhez mért biztosíték mellett úgy a régi mint bármely újonnan belépő tagunknak csekély törlesztések ellenében adunk kölcsönöket, hogy adott esetekben segítségükre legyünk.

Ezen hitelintézményünket is csak annak a buzgólkodásnak köszönhetjük, melyet egyesek az összeség érdekében kifejtettek. További célunk pedig az, hogy egyesületünkhöz még más jóléti intézményeket is hozzákapcsoljunk. Mindez azonban csak úgy válik lehetővé, ha tagjaink egyesületünk tevékenységét, céljait és az azokból származó előnyöket ismeretségi köreikben ismertetik és azokat hozzánk való csatlakozásra bírják. Mi nekünk nem áll módunkban hangzatos hirdetésekkel kedvet csinálni a belépésre, sem pedig ügynökökkel tagokat toboroztatni. Helyettünk beszélnek azok a számok, melyek a már kifizetett segélyeket mutatják és ezek legyenek a jövőre is a legjobb ajánló leveleink.

EGYESÜLETI ÜGYEK.

Az egyesület tagjait megillető kedvezmények:

Az alapszabályokban meghatározott feltételek mellett az egyesületi tagok a következő kedvezményekben részesülnek:

1. Minden tag halálesetre a Dordrecht életbiztosító társaságnál van biztosítva azon összegre, mely őt az alapszabályok értelmében megillette. Ha a tag bármely okból baleset ellen már nem biztosítható, a baleset folytán beállott halál esetére is megkapja a kötvényben biztosított összeget.

2. Minden tag 60 éves koráig a „Providentia“ általános biztosító társaságnál baleset ellen van biztosítva, még pedig:

a/ baleset folytán bekövetkező halál esetén 2000 korona erejéig,

b/ baleset folytán beállott teljes vagy részleges munkaképtelenség esetén a tag 2000 korona arányában meghatározott százalék szerinti összeg erejéig.

Minden baleset, annak megtörténte után legkésőbb 24 óra alatt, az egyesületnek okvetlenül bejelentendő.

3. A tag törvényes nevének elhalálozása esetén az alapszabályszerű segélyben részesül.

4. A tag 15 évi tagsága idejének letelte után, ha 50-ik életévét betöltötte, életbiztosítási kötvényére 1000 koronáig terjedhető kölcsönt kap a »Kitartás Takaré- és Hitelszövetkezet«-től.

5. Minden tag a belépéstől kezdve úgy peres mint perenkívüli ügyekben az egyesület ügyészsége által díjtalanul képviseltetik.

6. Az egyesület havi közlönye minden tagnak már a belépéstől kezdve díjtalanul megküldetik.

Segélyezések kimutatása.

Halálozási segélyek:

Lapunk 12-ik számában kimutatott segélyösszeg 105.575 kor. — fill.

Ujabb segélyek:

1289. Balázs Márton, Szász-Régen neje halála után	300 kor.
374. Szombathelyi Iván, Péczel, a tag halála után	1000 »
804. Kertész Márton, Piski, a tag halála után	500 »
859. Glos Károly, Sziszek, a tag halála után	1000 »
1115. Zsigmond Ferencz, K.-Vásárhely, a tag halála után	1000 »
1403. Molnár Ferencz, Koneza, a tag halála után	1000 »
2172. Danis János, Ujpest, a tag halála után	1000 »
3443. Kele Mihály, Temesvár, a tag halála után	1000 »
4125. Kéri Géza, N.-Várad, a tag halála után	1000 »
4829. Nagy Sándor, Vasvár, a tag halála után	600 »

Balesetsegélyek:

Lapunk 12-ik számában kimutatott segélyösszeg 33.311 kor. 26 fill.

A vasuti munkások országos szövetsége.

Végre-valahára a vasutasok is megértették, hogy érdekeiket és jogukat csak úgy óvhatják meg, ha egy táborba tömörülnek és testületileg szervezkednek. Amire egyesek nem képesek, mert egymagukban gyengék, azt egy jól szervezett szövetség könnyűszerrel megvalósíthatja, nagy erkölcsi súlyánál fogva.

A vasutasok három szövetséget alkottak. Kettő már szervezve van, a harmadik, a legfontosabb, a munkások szövetsége, most szervezkedik. Amíg az első kettőnél a szervezkedés anyagi oldala nem ütközött különös nehézségekbe, a munkások szövetségének megalakításánál első rendű fontosságu a szövetség szervezési alapja, mert az a néhány ember, aki a szervezés körül teljes odaadással fára-

dozik, nem képes azokat a költségeket egymaga viselni, melyek ezen alkalommal különféle nyomtatványokban (alapszabályok, felhívások stb.) felmerülnek.

Lapunk szűk keretei nem engedik meg, hogy a munkások szövetségének fontosságával egy foglalkozunk, amint máskülönben szeretnők, de mindenestre szükségesnek tartjuk tagjaink azon részének figyelmét arra felhívni, akiknek nemcsak kötelességük, de jól felfogott érdekük is, hogy ennek a szövetségnek megalakulásánál legjobb tehetségük szerint erkölcsileg és anyagilag is közreműködjenek.

Akinek tehát tüzetes tájékozásra van szüksége, annak akár mi, akár pedig ezen szövetséggel foglalkozó lapársunk, a »Magyar Vasutas« (Budapest, VII., Csömöri-ut 28. sz.) kellő felvilágosítással fog szolgálni.

Fenevadak háziszolgálatban.

Irta: Savade Richard.

Ritka dolog, de azért megtörténik, hogy vadállatokat, különösen pedig tigriseket és oroszlánokat annyira meg lehet szelidíteni, hogy szinte kezes, szelid háziállatokká válnak. Erre vonatkozólag elmondok néhány jellemző esetet.

Két év előtt fiatal oroszlánkölyköt vásárolt tőlem egy gazdag hollandus. Capelló volt az oroszlánkölyök neve. Kecsketejen és főtt kecskehuson nevelkedve, hamarosan annyira megszelidült, hogy abban az antverpeni nyaralóban, ahol a gazda lakott, szabadon járt-kelt, akár egy szabadon járó házörző eb. Nem bántott senkit sem a házbeliek közül, csak idegenekre volt veszedelmes, ha azok a házba léptek. Mikor azonban valami idegen gazdája vagy valami más házbeli társaságában jött, akkor annak nem történt semmi bántódása. A nyaralóban levő többi állattal, kutyákkal, macskákkal nagyon összeharátkozott. Egy izben gazdája és családja korán este távozott hazulról és a lakásban csak Capelló maradt. Az akkor már háromnegyed éves, szépen kifejlett oroszlán estére rendszeren a gazdája szobája mellett levő fülkében aludt. Gazdája ugyanis sohasem engedte, hogy a többi állattal a szabadban töltse az éjszakát. Az említett este a környéken ismeretlen csavargó betört a lakásba és a gazda nejének szobájában fosztogatott, amikor tolvajlámpása fényénél, legnagyobb rémületére, maga előtt látta az oroszlánt. A betörő félelmében lerogyott a székre és mozdulatlanul ült egy darabig, kezében az égő tolvajlámpással. Az oroszlán azonban nem bántotta. Morogva elébe ült és figyelte a betörőt. Ez minden izében reszketve, még a lámpását sem merte az asztalra tenni, mert amint ezt megpróbálta, az oroszlán morgása fenyegetőbbé vált. Közel két óra hosszat ültek így a betörő és oroszlán egymással szemben. A hazatérő gazda szabadította ki a betörőt veszedelmes helyzetéből. A betörő, akit átadtak a csendőröknek, maga mesélte el a történeteket és a kiállott rémülettől hosszabb ideig feküdt betegen. Capelló azonban nem sokáig viselte el nyugalmas és kényelmes életét. Macskatermészetét nem tagadhatta meg. Az őszzel ideges, makranczos és szófogatlan lett. Kutyapajtásaival minduntalan összeveszett és többet széjjeltépett közülök. Maga-

tartása utóbb annyira elviselhetetlen lett, hogy gazdája kénytelen volt a szép, de immár mindenkire veszedelmes állatot tanácsomra kivégezni. Ételebe mérget kevert.

Egy Stocke Harry nevű szolgáltnak évekkal ezelőtt oroszlánkölyköt ajándékoztam, amelynek szeme hibás volt és az első hónapokban keveset látott, félév múlva pedig teljesen megvakult. Harry az oroszlánt Irlandban lakó bátyjának küldte, akinek az állat nagyon megtetszett és aki kicsiny földbirtokán az oroszlánt felnevelte. Harry-től hallottam, hogy a vak oroszlán annyira megszelidült, hogy a gyermekekkel eljátszott és nyugodtan türtel el, hogy azok a hátára üljenek. Nem tudom, hogy mi lett ebből az állatból, mert Harry másfél évvel ezelőtt egy amerikai állatszélidítő szolgálatába lépett s azóta nem láttam.

Miss Heliot, a legbátrabb dompteuse, egy mutatóványaiból kivénült oroszlánt tart lakásában. Az öreg oroszlán oly szelid, hogy még a látogatókat sem bántja. Urnője lábainál fekszik és a legnyugodtabban viselkedik, amíg a látogató ott tartózkodik, feltéve, hogy az illető tudja, hogy az oroszlán szelid és ennek következtében nem fél tőle. Persze, a hatóságok sehol sem türik meg a vadállatnak házi szolgálatban való tartását. Még ha szelid is. Többnyire a szomszédok panaszára lép közbe a hatóság. Így egy izben nekem is kellemetlenségem volt Berlinben, ahol a szomszédok megtudták, hogy oroszlánkölyköt tartok a lakásomon. Bár igazoltam, hogy a kölyökoroszlán kéthetes és így teljesen ártalmatlan, továbbá, hogy beteg és azért hoztam a lakásomra, hogy ottan ápoljam, mégis kétszáz márka pénzbírságot róttak reám és figyelmeztettek, hogy még szigorubbán büntetnek meg, ha nem távolítom el a házból a fenevadat. Később tudtam meg, hogy szomszédom aggleány s ez jelentett fel.

Jackson tigrisidomító Chicagóban való tartózkodása alatt, valószínűleg azért, hogy az egész város figyelmét magára vonja, a délutáni órákban lánczra kötött és szelidített tigrissel jelent meg a város legforgalmasabb utcáján. Persze óriási rémület keletkezett az emberek között, akik futva menekültek. Még a rendőrök is odébb álltak, mert azt hitték, hogy Jackson megbolondult és ha megszólítják, még képes reájuk uszítani a tigrist. Félőrai séta után Jackson a szelid eb módjára viselkedő tigrist, amelyet abban az istállóban, ahol ketreczeit tartja, szabadon szokta volt hagyni, haza vitte. Másnap idezést kapott a rendőrségre, ahol tudtára adták, hogy azonnal el kell hagynia a várost. Még mutatóványaikat sem engedték megtartani.

Hagenbeck telepen évek hosszú során volt egy barna medve, amelyet vízfordásra használtak. A maczkó a kutról dézsában vitte a vizet a konyhára.

Ugyancsak ezen a telepen volt egy törpe elefánt, amelyet később eladtak egy gazdag angolnak. Az elefántot mint kezes lovat, kocsiba lehetett fogni. Oly ügyesen végezte munkáját, mint a legszelidebb ló.

A majmok szelidítéséről és tanulmányosságáról nem is kell szólnom. Egyet azonban mint unikumot mégis felemlíték. Ugyancsak Hagenbeck telepen volt egy közepes termetű, igen értelmes majom, amely a konyhán a cseléd mellett a tányérokat, késeket, villákat, kanalakat stb. törülgette.

A meg nem szelidíthetőnek tartott zebrák között is akad kivétel. Nekem volt kölyökzebrám,

amelyet úgy megszelídítettem, hogy kis könnyü kézi kocsiába be lehetett fogni és a város utczáin is végighajtatni vele, anélkül, hogy csak egyszer is megbokrosodott volna. Berlinben évekkal ezelőtt valóságos feltűnést keltett kis zebra-fogatom. A kis állat egész otthonosan érezte magát az utcán. Még a villamostól sem ijedt meg. Egy német báró vette meg tőlem, akinél még most is él.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

A fa törzsének vastagítása. Régóta ismert, de keveset gyakorolt kertészeti fogás az, hogy a gyöngye törzsű fák héját hosszabemetszés által mintegy felnyitják, mi által azok szembetűnőleg megerősödnek ősziig. Maga az eljárás, melyet a kertészek köpülőzésnek neveznek, akkép történik, hogy a törzs keleti és nyugoti felén a fa héját akkép hasítják be a kés hegyével, hogy a hancs sértetlenül maradjon, tehát csakis a külső héj metszetik át a koronától kezdve egészen a föld színéig. A lágymaguaknál tavasszal, a csontárok- és héjárokknál ellenben június hó második felében ajánlatos ezt eszközölni.

A hamu nagyon jó trágya. Télen át mennyi hamu gyűlné össze minden gazda házában, ha — összegyűjtenék. De milyen kevés helyen gyűjtik össze! Pedig a hamut a szemét-dombra hányni oly eljárás, mely egy hajszálnyira sem különbözik a pénznek az ablakon való kiszórásától. Ilyen luxust pedig a gazda manapság nem igen engedhet meg magának. A hamu különösen a herfélék növeszt mozdítja elő, továbbá tudvalevő, hogy a burgonyának nincs jobb trágya, mint a hamu. Természetesen első sorban itt a fahamuról van szó, de a kőszénhamu is jó, különösen nehezebb talajokon, a burgonyának, valamint savanyu, vizenyős réteg megjavítására.

A tehenek meddősége ellen. Két-három font szemes zab etetése a teheneknél a folytatási hajlamot felébreszti. A zab oly sajtóságos anyagot tartalmaz, mely az állatokra izgatólag hat. Az ingert nem kapó kocsnak is szoktak naponta egy marék zabot adni, csak úgy szárazon az ólban elhíntve. A teheneket, illetőleg czélszerű naponta az istállóban a bikát mögöttük elvezetni, hogy érintkezésbe jöjjenek vele. A teheneknél a folytatási inger természeti szükséglet, mely a természetes életmódnak megfelelő tartás mellett okvetlenül jelentkezik. De a természetellenes istállózás mellett, mikor a tehén élethosszáig oda van kötözve, nem lehet csodálni, hogy a természeti szükséglet nem áll be.

A kőszén tüzelőerejét fokozni lehet az által, hogy midőn friss szenet teszünk a tüzelőbe, ezt nem dobjuk, mint rendszeren szokás, a már bennlevőre, hanem hátratuljuk a már égő szenet a tüzelő hátsó része felé s ez elé rakjuk a friss szenet, úgy hogy az a már égő szénrel csak egyik oldalon érintkezék. Ez által azt érzük el, hogy a friss szénből fejlődő gázok a már égő szénen kénytelenek átvonulni, a hol maguk is elégnék és így hasznosíthatnak, holott a mostani eljárás mellett a friss szén az izzó fölé jutván, a fejlődő gázok nagy része nem gyullad meg, hanem minden haszon nélkül kimegy a kéményen.

A gabnás zsákokat tartóssá tehetjük, ha egy kilogramm friss tölgyfakérgyet leforrázunk 14 liter vízzel s ezen cserlébe áztatjuk a zsákvásznat 24 órán át. — Ezután kiveszszük a cserléből a zsákvásznat, tiszta vízben kimossuk s megszáritjuk. — Átlagosan minden 8 méternyi hosszúságú vászonra egy kilogramm cserkérgyet lehet számítani. Ha az így előkészített vászomból varrjuk zsákjainkat, azok igen sokáig el fognak tartani, mivel a rostok a cersavat magukba vévén, összehuzatnak s nedveség felszívása ellen megóvatnak.

Macska és galamb közötti barátság. Rendkívül érdekes dolgot közöl velünk egy vidéki tanító. Kicsiny falujában egy öreg festőművész lakik, akinek szép kis fiunokája van. A fiunak több macskája és egy himgalamba is volt, amivel a fiu szabad idejét töltötte. A galamb kicsiny korában nehéz betegségen esett át, de az anyóka ápolta és újra összeszedte magát. A galamb hálája hihetetlen volt. Nemcsak a család tagjaihoz ragaszkodott, hanem minden négylábu élő állathoz is, mely a házhoz tartozott. A legföltűnőbbben a macskákhoz ragaszkodott, náluk aludt és ha kicsinyek születtek, szinte ápolta őket. A kosár szélére ült, figyelt rájuk, midőn egy izben az anyamacska elment, valósággal kiterjesztett szárnynyal ügyelt rájuk. Mikor a kicsik nyávogtak, a galamb szájából etette őket, de persze ezek féltek és hangosan nyávogtak, mire a galamb az anyamacskát visszahozta és mikor ott látta köztük, nyugodtan elröpült. De mikor a gyerekek a macskákat bántalmazták, rögtön ott termett a galamb és addig hízelt a rossz fiuknak, míg feléje fordultak és abba hagyták a kis macskák kinzását.

XVI. Lajos kivégzésének napjaiból. Godet Fülöp most megjelent kötetének rendkívül érdekes az a része, mely Madame de Charrière-rel foglalkozik, aki születésére nézve holland nő volt, de házassága révén svájci állampolgár lett, és Colombierban halt meg. Ha az ő leveleit olvassuk, meggyőződhetünk róla, hogy nemcsak Franciaországban, hanem az egész világon milyen forradalmi kedv uralkodott a tizennyolczadik század utolsó tizedében. »Házunkban — így írja Madame de Charrière, 1792. december 12-én egy barátnőjének, (tehát a konvent halálítélete előtt), egy asszony dolgozik, Girardet-né és a leánya. Én nem szenvedhetem őket, de azért kénytelen vagyok a beszélgetésüket meghallgatni. A fiatalabb így szólt: »Szeretném, ha a királyt lefejeznék, és a királynét máglyán égetnék meg. Magam gyujtanám meg szívesen az első fahasábot.« — »Borzasztó dolgokat beszélsz!« — fenyegette meg az öregebb. — »Eh mit! Angliában is leütöttek egy király fejét, és azóta rendben van minden.« — Képzeld, ilyen beszéd egy arisztokrata házban. Két nappal utóbb ezt írja: »Ma ültettük Colombierben a szabadság fáját! Ha nem volna buta a dolog, nevetnék rajta! A rend fáját kellene ültetni, hogy ennek a sok mézszárlásnak vége legyen! Nálunk a porosz párt tegnap a disznókra piros süveget húzott és az idegen királyi udvarok, amelyek mohón falták a francia királyi pár ellen intézett szennyiratokat, nem sirták vörösre a szemüket, mikor Capet Lajos feje porba hullt, és ha de Mercy gróf még oly kétségbeesett hangon könyörgött is az osztrák udvarnál Mária Antoinette megmentéséért, a bécsi udvar fülét sem mozgatta, mert a politikai bölcsesség tiltotta az érzékenykedést.«

SZÉPIRODALMI RÉSZ.

Lakodalmos lesz.

Plaumann Rezső.

»Wihndedsiben lakodalmos lesz nemsokára. Wihndedsiben lakodalmos lesz«, mesélgeti a kis négyéves Mahrita az ő fabábujának, azt egy kis ládára ültetve. Hallod-e? Wihndedsiben lakodalmos lesz.

De a baba néma és süket s nagy kék üveg szemével merően tekint az ürbe, amely a Wihndedsi tanya udvara fölé borul. A kis Mahritán és bábuján, meg a napsugárban sütkezéző kandúron kívül senki sincs az udvaron és az ember azt hihetné, hogy a ház üresen áll és hogy ők annak az órei, ha a lakosztályból, melynek ajtaja tárva-nyitva áll, időről-időre valami nesz nem hallatszanék.

A nagyasszony van odabenn és a nesz onnan van, hogy lapos kalácsokat tologat be a sütőbe, mert ma szombat van és az egész cselédség künn van a mezőn, szénagyűjtésnél. Időről-időre kipillant az udvarra, hogy a gyerekekre vessen egy tekintetet, mert a Katinka itthon hagyta a gyereket, nehogy a munkában utját állja és a nagyasszony tisztje a gyerekekre ügyelni. Kitekintget és látja, mit mivel és hallja azt is, hogy mit beszél.

Hallja és elpirul.

Végre kiveszi a kályhából az utolsó sütetet, és az egyikből letör egy jókora darabot. Azzal kimegy az udvarra, hol a kis Mahrita épp azzal foglalataskodik, hogy a bábu fején levő nyílásba füvet tömjön.

— Akarsz kalácsot Mahrita? kérdi a nagyasszony és mutatja a fehér, finom kalácsot.

A gyerek eldobja a babát és két kezével a kalács után nyúl.

— Akarom.

— Hát mondd meg előbb még egyszer, mi lesz nemsokára Wihndedsiben.

— Wihndedsiben lakodalmos lesz nemsokára, feleli a kis csacska és kézzel-lábbal kapkod a kalács után.

A nagyasszony a gyerek mellé ül és az ölébe veszi.

— Ki mondta azt? A papa vagy a mama?

— A mama, felel a kicsike.

— És még mit mondott a mama?

— Más semmit. Most add ide a kalácsot.

— Mindjárt, mindjárt, előbb mondd meg, hogy mit mondott a mama még.

— A mama mondott sokat felelt, most a kicsike, látva azt, hogy a »semmit« nincs a nagyasszony inyére.

— No lám, nem mondta a mama, hogy kinek a lakodalma lesz Wihndedsiben.

— Nem, felel a gyermek pajkos szemhunyor-gatással, mert azt hiszi, hogy a néni tréfálni akar vele. A nagyasszony pedig azt hiszi, hogy e pajkos tekintet azt jelenti, hogy a gyermek tud valamit, de incselkedik vele.

— No mondd meg, babuska, mit mondott a mama, kinek lesz a lakodalma? Kapsz egy kis cukrot is.

Cukor, ez valami szépnek a fogalmát kelti a

gyermekben, a cukor édes, a lakodalmos is édes. Mahrita akarja a cukrot, a nagyasszony akarja bizonyosan a lakodalmos. És a kis ravasz a nagyasszony nyakába fűzi a két kis karját és gyermek tempóval titkosatosan a fülébe sugja:

— Neked lesz lakodalmad.

Boldog mosolyragyog fel a nagyasszony arcán.

— Nekem! kiált fel és megcsókolja a piczikét, nekem. Ejnye. Hát még kinek?

Mahrita nagy szemeket mereszt. Hát olyan nehezen keresi ő meg ma ezt a kalácsot. Nem tud felelni.

— Nos még kinek lesz lakodalma, faggatja a könnyörtelen nagyasszony.

A gyerek sirásra csucsorítja a száját és körül néz Szeme a macskára esik.

— A cicizának is lesz lakodalma, szól komolyan és rámutat a mosakodó kandurra.

A nagyasszony kaczag.

— Lakodalma csak az embernek lehet. Mondd a Jahnisnak vagy talán a Jurisnak?

Juris, oh az nagyon jól bánik vele mindig, mindig a karjaira veszi és tánczol vele és hoz neki édes bogycákat meg mézet. Méz is édes, Jurisnak kell valami édes.

— A Jurisnak lesz lakodalma! kiált föl a kicsike.

— Ugy babám, most jó gyerek vagy, szól a nagyasszony vidáman és a levegőbe emeli a gyermeket. Aztán óvatosan leülteti. Itt van a kalács, egyél.

— Hát a cukor hol van? kérdi Mahrit.

— Mindjárt kapsz. A nagyasszony a szobába megy és kivesz a szekrényből egy darab cukrot és egy poharat. Az utóbbit megtölti tejjel és oda teszi a gyermek elé.

Itt van az uzsonnád.

Ő maga sem uzsonnázott még. Ott áll minden érintetlenül az asztalon, a sárga magakészítette vaj, a friss tej, az illatos kalács. A nagy öröm elrontotta az étvágyát.

Wihndedsiben lakodalmos lesz.

Hát annyit beszél már róla az egész cselédség, hogy még az a gyerek is tudja. No hát nem is csoda. Sohse titkolta ő, hogy Juris tetszik neki és Juris — no hisz az a tenyerén hordozza. Furcsa is volna, ha nem tenné. Furcsa volna, ha egy fiatal legény aki fillér nélkül jött haza a katonaságtól, meggondolná magát, mikor arról van szó, hogy Wihndedsi telkes gazdasszonyát elvegye, és telkes gazda legyen. Csak az az egy csodálatos a dologban, hogy Juris még nem szólt neki. Pedig egy éve már, hogy hazajött katonasorból és hozzá szegődött és még mindig nem talált alkalmat, hogy azt monja: Lakodalmat csapunk? De már ő ilyen — tisztességes. Ilyen volt már, mielőtt a katonasághoz került. Hát szépnek szép az, ha a legény olyan rátartós — és szép az is, hogy Juris a cselédleányok után se járt, sőt még Lihschukra, a nagyasszony egyetlen leányára se vetette a szemét, de hát egyszer csak ki kellene már rukkolnia a döntő szóval. Vagy tán arra vár, hogy az asszony szóljon előbb. Ez ősrégi tradíció, hogy a telkesasszonyok maguk mennek

férfikérőbe. Igen, igen, bizonyosan azt várja ő, már azért is, mert az asszony annyival idősebb nálánál. Istenem, mért nem is jutott ez előbb az eszébe, akkor már rég férj és feleség lehetnének.

— Igen, igen, megteszem, és még ma szólok vele, mihelyt ráakadok.

És könnyű szívvvel hajol le a gyermekhez, aki már megette a czukrot és mosolyogva nyujtja feléje a kezeckéjét és azt kiáltja: Hoppá.

— Hoppá, ujjong a telkesasszony és a gyermeket felkapva, körben forog vele és ujjongva kaczagja: »Wihndedsiben nemsokára lakzi lesz.«

* * *

— Hoppá, mondja Kateneti is, aki Mahrita anyja, amint leveti a válláról a nagy szénakévét. Aztán megáll, letörli a verejtéket az arczáról és mosolyog. — A munkások mind szorgalmasan dolgoznak, csak Jurist és Lihschukot nem látom sehhol és az ő félig megrakott szénaboglyájuk már egy fél óra óta nem haladt semennyire sem.

— No, nem kerülnek ezek ma már elő a ligetből, szült férjéhez, ki ezalatt egy új asztag szénát rakott fel. No ha Wihndedsiben nem lesz hamarosan lakzi. . . .

— Akkor lesz keresztelő, egészíti ki a férfi és újra hozzálát a munkához.

A ligetben pedig két kipirult arcú szerelmes rejtőzik, kik egymást oly forrón csókolgatták és annyit néztek egymás szemébe, hogy megfélemedtek a szénájukról, az egész világról, kivéve a nagyasszonyt.

Mert róla folyik a szó.

— Nem fogja megengedni, ugymond Juris.

— Megengedni, erősítgeti Lihschuk.

— Nem fogja megengedni, meglátod, nem — felel Juris. Még a múlt héten azt mondotta, hogy ő máshoz nem ad, csak valami nagy telkes gazdának és vasárnap hallottam, mint beszéltek a szomszéddal, hogy ő restelli azt, hogy már annyian jönnek hozzád lánykérőbe és hogy hadd jöjjenek csak neki esze ágában sincs, hogy két év előtt túladjon rajtad.

— Csak két év múlva nem később? Nem fiam rosszul hallottad Lám megmondom, én mást hallottam — amit az anyám Sihlennel beszélt. Ő azt mondta, hogy Wihndedsiben lakodalom lesz és hogy melyik tehenet lehetne ez alkalomra levágni? Hát kinek a lakzójáról lehetne szó, ha nem az enyémről?

— Gondolod? És ha az ő saját lakodalmáról beszélt volna. Elég szép és elég fiatal menyecske ő még mindig, és azt hiszed te, hogy Sihlen minden ok nélkül járogat ide vasárnaponként.

— Azt hiszed, hogy anyám nőül mehetne Sihlenhez? kérdé Lihschuk meglepetten, Juris, hisz az a mi szerencsénk volna. Akkor az anyám oda költöznék a Sihlen tanyára és ott lenne telkesgazda-asszony és mi meg Wihndedsiben telepedhetnénk meg. Hisz akkor nem hiányzik semmi se a boldogságunkhoz.

— Persze, hogy akkor nem hiányzanék semmi, szült az ifju mosolyogva és gereblyéjével a mohot szaggatva.

— No hát mire vársz akkor még? duzzogta a leány. Igazán, Juris, ha te nem beszélsz mielőbb az anyámmal, megteszem én. De szégyen-gyalázat ha egy embernek, a ki a törökök ellen harczolt,

annyi bátorsága sincs, hogy egy leány kezét megkerje az anyjától.

— Bátorságról itt nem lehet szó, felelte Juris felegyenesedve. Bátorságom van elég. Csak nem szeretném magam blamirozni. Tudod.

— Oh te tapsifüles, gunyolta Lihschuk. Juris, Juris, nem fogod te azt megérteni soha, hogy mért olyan szeszélyes irántad az anyám. Azt hiszed te, hogy ok nélkül bizza ép te rád a legkönnyűbb munkát és juttatja neked a legjobb falatokat. Ha nem akarná azt, hogy te a családhoz tartozzál, nem mondaná: Lihschuk, tégy több sajtot a kézikosárba, hogy Jurisnak is jusson; vigy magaddal több kalácsot, hogy Jurisnak is teljék belőle.

— Igen, fiam, így gondolkodol te. De én teljes tudatával vagyok annak, hogy nem vagyok egyéb, mint egy szegény obsitos és úgyhiszem az anyád azért oly nyájas irántam, mert jó munkásnak bizonyultam. És magam is azt hiszem, hogy nálam jobbat nem kaptok soha.

A leány elveszti a türelmét.

— Jól van, hát nem akarsz vele beszélni. Akkor megmondom én még ma az édes anyámnak. Szégyelje magát a törökháborúból visszakéült nagy hős.

És gereblyéje után nyulva, megfordul.

De Juris utját állja.

— No, no, csak lassan, szült nevetve a leány haragjának. Jó, ha épp akarod — legyen — hadd mutasson ajtót az anyád már holnap. Azt könnyen elérhetjük. Mondtam már, nem a bátorságomon mulik, rögtön megyek és szólok az anyádnak.

És vidáman a megszeppent leánykára mosolyogva, kifordult a ligetből és a mezőn keresztül a háznak tartott.

Juris nem mondható szép embernek, de izmos, edzett külseje, férfias magaviselete és higgadt modora megnyerte az anya és a leány szívét egyaránt.

Hazamenet, egész uton azon gondolkodik, hogy minő szavakkal vezesse be a kérelmet. Vajjon így kezdjen-e bele: Tensasszonyom, szeretnék megnősülni, vagy »Szeretném Lihschukot nőül venni.« Nem, jobb, ha előbb csak róla van szó. Ha aztán az asszony elcsodálkozik és kérdi: Kit? Micsoda? akkor ez jele annak, hogy Lihschuk tévedt és aztán gyorsan másra viszi a beszélgetést és még egy évig itt marad, hogy jobban behizelegje magát az ő kegyébe.

Ily gondolatokba merülve befordult az udvarra abban a perczen, midőn a nagyasszony a gyermekkel körben forog és hallja ujjongó felkiáltását.

Az asszony megpillantja őt, arcza biborra gyul, gyorsan leteszi a gyermeket és a házba oson.

Lakodalomra gondol, az tiszta dolog, akár Lihschukot és engem, akár magamagát és Sihlent gondolja is mormogja Juris magában és a házhoz érve, belép a konyhába. Kimelegedett, egy pohár hideg víz után eped.

Ezalatt a nagyasszony a tükör előtt áll kis kamrájában. Igazán nem látszik idősbnek Jurisnál, az arcza fehér és rózsás, akár egy fiatal leányé, a szeme ragyog, a homlokán az igaz három ráncz van, de azt Juris nem fogja észrevenni. Beh jó, hogy haza jött. Nagyon alkalmas időben jött, mintha csak hívták volna. De hol marad oly soká.

Türelmetlenül nyitja ki az ajtót és kikiált: »Juris !«

— Igen, felel az, a konyhából belépve. A legénynek, kinek elég bátorsága van, az inába szállt a bátorsága.

— Minek jöttél haza? kérdi nyájasan.

— Csak — csak — egy kis vizet akarta inni.

A nagyszony megdöbben. Egy kis vizért. Micsoda mesebeszéd, kiapadt volna a mező szélén lévő nagy kut? Vagy tán ugyanaz jutott volna Jurisnak az eszébe, ami neki a fejében motoszkál? Azért jött volna haza, mert tudta, hogy ő egyedül van és . . .

Nem szövi végig gondolatainak fonalát, hanem int neki a kezével, hogy jöjjön be.

— Ugy! No hát akkor ne vesztegelj a konyhában. Gyere be, itt van friss tej és izleld meg azt a frissen sült kalácsot, ugy se uzsonnáztál talán még.

— Nem — felel Juris és jókedve visszatér. Jó pillanatban jött, a nagyszony jókedviben van.

Leülnek a terített asztal mellé, és az asszony kínálgatja és melléje ül.

— Igy ni, én se uzsonnáztam még, hát majd együtt uzsonnázunk.

Juris körültekint. Minő csinos és tiszta itt minden. Beh jó volna itt lakni.

— Egyél, biztatja a nagyszony és elébe tolja a tejes csöbröt.

Most itt az ideje, hogy beszéljek, gondolja magában Juris és — elkezd enni. A manóba, ez fura egy dolog, az első szó nem akar a nyelvére kerülni.

Juris eszik is, iszik is és a nagyszony is babrál a tállal.

— Elvégzitek ma a munkát?

— Igen, felel Juris és iszik.

— Nem tudom, mihez fogjak most. A rozs még nem érett. És a többi mezei munka mind be van fejezve. Igy még sohse álltunk. Sihlen is csodálkozott.

— No hát akkor a rozsaratásig tánczozni kell betölteni a szünetet, szolt Juris és hátradőlve, hogy a nagyszony észre ne vegye pirulását, jót huz a csöbréből.

— Ok nélkül nem igen lehet tánczolni, felel az, kinek figyelmét nem kerülte ki a legény pirulása. Igen, ha alkalom kínálkoznék.

— Oh az kínálkozik, ha az ember csak akar, szolt Juris, hogy elébb kipuhatólja, hogy mi lesz a nagyszony férjhez menetelével. Azt mondják, hogy férjhez akarsz menni és az embereknek bizonyára igazuk van, mert hát ok nélkül csak nem mondtad, hogy Wihndedsiben lakzi lesz.

A nagyszony hátradől a nagy karosszékebe és felkaczag.

— Nem, ok nélkül nem mondtam. Férjhez szándékozom menni. De rólad is azt beszélnek. Azt mondják, hogy te is asszonyt hozol magadnak.

— Mondják, igazán! kiáltott fel Juris boldogan. Oh minő szerencse, ő beleegyezik, Lihschuknak igaza van, elfogadja őt vőnek.

— Igen, egész igazában, szol a nagyszony tréfásan, aztán pajkosan hozzáteszi. Csak nem tudom kivel. Bizonyosan messze földről hozod a kedvesedet.

— Kell is nekem messze földön keresni szeretőt, ha itt magában Wihndedsiben mint a rózsavirit felém. No, azt sohse hittem volna, hogy én magának elég jó legyek. Istenemre mondom, rég szoltam volna, ha attól nem tartok, hogy az első kukknál pofon vág.

— Édes Istenem, felel a nagyszony nevetve. Nem láttad, hogy viselkedtem veled szemben? Vak voltál? Már magam akartam szólni. És most nem halasztgatjuk soká a lakodalmat. Két hét mulva megüljük.

— Az megjárna — és nem bánám, ha ilyen gyorsan menne a dolog — de két hét mulva már érik a rozs.

— Mit bánjuk! kiáltotta a boldog nagyszony, hadd szórják a kalászok a földre a magvakat. Két hét mulva csapunk lakzit négy álló napig.

— No, nem bánom, de ha már így van, nem ülhetnék-e meg egyuttal a maga lakziját is?

— Mit?

— Hogy nem-e ülhetné maga is akkor lakodalmát.

— No igen, akkor üljük meg a lakodalmamat.

— Ah ugy, én azt hittem, hogy ami lakodalmunkról van szó.

— No persze, hogy a mienkről.

— Azaz, a magáéról.

— A magunkéról. Te félrebeszél az örömtől, szol a nagyszony nevetve.

— Nem, mi félreértjük egymást. Maga azt akarja, hogy én Lihschukkal lakzit üljek két hét mulva. Jól van! De hát mikor kel maga egybe Sihlennel.

— Sihlennel? kiált fel a nagyszony fel-pattanva, Sihlennel?

A legény ránéz az asszonyra és örvend a meglepetésének.

— Az hiszi, nem tudtam, hogy rávetette a szemét. Ohó, eléggé megfigyeltem magukat. — Mi az, napam-asszony, az ujjába vágott azzal a késsel? Kösse be gyorsan, én addig megyek a vendégünk elébe, mert im itt jó Sihlen. És ugy-e megmondhatom neki, hogy Wihndedsiben maholnap kettős lakzi lesz?

MÜHLE VILMOS

cs. és kir. udvari szállító Temesváron

Mag-, növény-, rózsa-, fák- stb. nagytenyészet.

(Tenyésztőterület: 62 hold = 73 hektár.)

Magvakból és virághagymákból a legjobbat.

A legnemesebb gyümölcs-, dísz- és sorfákat.

A legszebb fenyőféléket és cserjéket.

Képletekkel bőven ellátott leiró katalogusok ingyen.

Postaszállitmányok magvakkal 5 kor. felül bérmentve.

Minden egyes szállitmányhoz „Mühle tanácsadója a kertmívelésben”, a legjobb kertészeti kézikönyv ingyen mellékeltek.

Megtámadhatatlan
kötvény.

50% nyereség-
részesedés.

„Dordrecht”

ÉLETBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG

Engedélyezve az 1873. évi november 10-én 21. sz. a. kelt királyi
dekretummal.

Részvénytőke 4,000.000 korona.

Magyarországi fiók :

Budapest, V., Marokkói-utca 3.

Igazgató :

Robitsek Henrik Ferencz.

A „Dordrecht“ az egyedüli társaság,
mely törvényesen kötelezte magát,
hogy
magyarországi üzletének díjtartalékait
magyar értékekben helyezi el.

REFERENCZIÁK :

Magyar általános hitelbank,
Pesti magy. kereskedelmi bank
Budapesten.

Kedvező feltételek.

Jutányos díjak.